

Nejižnější poštovní schránka světa (4)

V minulé části jsme se rozloučili s nejižnějším chilským městem Punta Arenas a míříme na jeho letiště, odkud nás má přepravit nákladní letoun Iľušin IL76 TD s ruskou posádkou, provozovaný kazachstánskými (!) aeroliniemi Air Almaty, na základnu Union Glacier v Antarktidě.

FRANTIŠEK BENEŠ

Tento ledový světadíl je podle Smlouvy o Antarktidě z roku 1959 vlastně mezinárodním územím, přesto tu řada států uplatňuje své nároky, byť převážně jen formou určité propagandy. Většinou si rovnou vytýčily výsek ve tvaru „trojúhelníka“ vedoucí od pobřeží k pólu, a zobrazují ho i na svých poštovních známkách. Jde ale o jednostranné snahy, mezinárodně neuznané, které smlouva pozastavila.

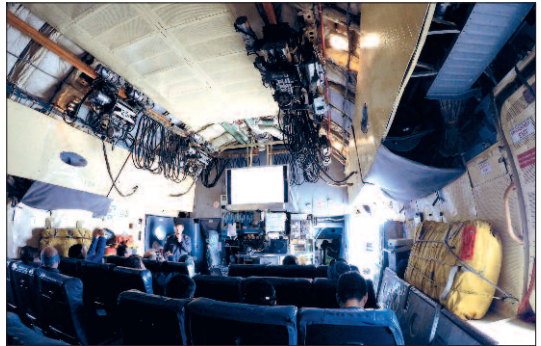
Nejagilnější v „osidlování“ Antarktidy je asi Chile, které se snaží umístit své obyvatele na antarktickém poloostrově, kde jsou přece jen příznivější přírodní podmínky – a dokonce se tu prý narodilo i několik dětí; pokud to je pravda, šlo by o rodilé „Antarktiďany“.

Náš cíl, Union Glacier Camp, leží právě v „chilské“ výseči a jde o jediné zařízení v Antarktidě, kam mohou v sezóně směřovat zájemci o poznání tamní přírody (na flóru a faunu velmi, velmi skrovné, přesnější by tedy bylo říci zájemci o poznání tamní krajiny), horolezci chystající se vystoupit na nejvyšší vrchol kontinentu, Vinson Massif (5.140 m n.m.), a hlavně je to přestupní stanice při cestě na Jižní pól, letecky, nebo na lyžích.

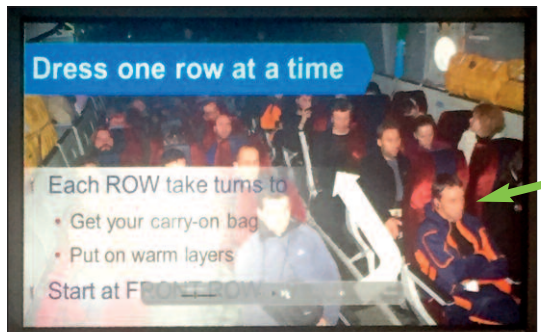
Na spoj musíte mít samozřejmě letenku a palubní vstupenku, ale překvapilo mě, že bezpečnostními rámy musela projít jenom zavazadla, zatímco cestující mohli nastoupit bez kontroly (to se mi stalo vůbec poprvé).

Letadlo je neobvyklé, už jsem s ním sice do Antarktidy před několika lety letěl, přesto mě znovu překvapilo. Vybavení má spartánské, ale těm, kdo jím cestují, to nevadí – proti polárním podmínkám jde pořád ještě o komfort. V původně nákladovém prostoru jsou hustě namontovány letité sedačky a za nimi přepravovaný náklad (ten byl při tomto letu historicky ojedinelý, jak si dále ukážeme, ale to jsme v té chvíli ještě netušili).

Za dvoupodlažní pilotní kabinou, bokem k pasažérům, sedí navigátor, a nad ním je obrazovka, na které jsou předváděny bezpečnostní instrukce a za letu pohled pod letadlo z prostředkovany spodní kamerou (po většinu doby jede samozřejmě jen o bílou plochu). Zaujalo a pobavilo nás, že v rámci bezpečnostních pokynů se objevila fotografie pasažérů jednoho z předchozích letů, a z první řady na nás hleděla povědomá tvář – tehdejší pražský primátor Bém! (V kempu jsme pak čirou náhodou měli stejnou průvodkyni.)

Pět hodin ubíhalo pomalu, ale nakonec se objevila skloněná dráha na ledovci, na které se přistává do kopce, zatímco start vede obráceným směrem, z kopce.

Do tábora je to čtvrt hodinka terénním polárnickým autem se šesti širokými koly, zavazadla vozí pásová vozidla.

To všechno podrobně popisují proto, že se několik hodin po příjezdu ukázala pro mě překvapivá věc: Letadlo, auta a pásáky – jsou *poštovní*! A to právě ode dne, kdy jsme sem přiletěli! Tou historicky ojedinelou součástí nákladu, o níž jsem se už zmínil, byla totiž poštovní schránka – první veřejná poštovní schránka na antarktické pevnině, určená všem zájemcům o odeslání korespondence! Tábor tu stojí už pěknou řádku let a je to neuvěřitelná shoda okolností, že první poštovní schránka do něj byla přivezena právě naším letem (což mi umožnilo o ní napsat) a hned instalována. Byl jsem tedy nejspíš první, kdo si ji měl možnost vyfotografovat – a vy jste nejspíš první, kdo ji vidíte reprodu-

kovanou. Je to tmavě modrá kovová bednička na nožce, s nezakrytým vzhovacím otvorem shora (což v tamních klimatických podmínkách považují za nedomyšlené), zepředu se stylizovaným obrysem Antarktidy a nápisem UG Mail (tedy Union Glacier Mail), na zadní straně s dvířky na vybírání zásilek.

Postavena byla vedle stanu, v němž je táborová prodejna se skrovným sortimentem triček, šátků, brýlí, opalovacích krémů s nejvyšším možným ochranným faktorem – a pohlednic. Známký se používají chilské (řekli nám, že je snad přivezou příštím letem), a pokud do nové schránky někdo už vhodil pohlednici, odvezlo ji auto nebo pásový traktor s ostatními zásilkami k letadlu, to jí přepravilo do Punta Arenas, odkud putovala běžným způsobem k adresátovi. A všechny ty dopravní prostředky na ledovém kontinentu jsou tím pádem součástí poštovní přepravy – tedy poštovní.

Samozřejmě jsem litoval, že jsem si sebou nevezl chilské poštovní známky, ale kdo mohl čekat, že se tu setkám se zbrusu novou a zřejmě historicky první poštovní schránkou? Jel jsem přece především za schránkou na jižním pólu – a tahle je tedy nečekaným obohacením cesty.

POKRAČOVÁNÍ

